

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

34. An detur maior gratia sumenti duas species, quàm sumenti vnam? Ex
p. 3. tr. 6. & Misc. 2. res. 97. ibid.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

ex Ref. 12. doctrinam §. Non deficiam. à principio vsque ad medium, vers. In quibus casibus. & vide etiã alliam Ref. not. primæ præcitati §. & pro contento in fine huius §. 1. à vers. Item. in vers. not. seq.

quia, vel accedens discussit sufficienter conscientiam suam, vel non discussit: si primum, cum nullum obicem ponat, gratiam recipiet; si secundum, indignè accedit, & per consequens nouum sacrilegium committit. Item, vel accedit, cum attritione, quæ putetur contritio, & sine dubio recipiet; vel cum attritione quæ sit cognita, & putata attritio, & ita indignè accedit, & peccatum committit. Ergo, &c.

2. Sed his non obstantibus ex Caietano, Alense, Bonauentura, contrariam sententiam docent Suarez tom. 3. disp. 63. sect. 2. §. es his infero, & Fagundez præcep. 3. lib. 4. cap. 2. num. 14. quia potest quis diligenter discutere conscientiam, & non recordari de peccato aliquo mortali, cum tamen reuera illud habeat, & potest accedere tunc ad communionem sine vilo profuso dolore, merè negatiuè se habens, cum conscientiam peccati mortalis non habeat, is quidem non peccabit sic accedendo, eo quod arbitrio suo fecerit sufficientem diligentiam à culpa excusantem, non tamen consequitur gratiam, quia habet obicem peccati obliu, & nullum Sacramentum habet vim delendi, remittendique peccata mortalia absque dolore illorum. Hæc omnia Fagundez, qui alias rationes etiam adducit pro hac firmata opinione, vnde quia hic casus frequenter potest accidere, ideo accedentes ad Eucharistiam habeant dolorem generalem suorum peccatorum.

3. Ex his inferitur, quod quamuis hoc Sacramentum per se primò non sit institutum à Christo ad conferendam primam gratiam, sed ad conferendum augmentum illius; tamen in duobus casibus illam conferre, & peccatum mortale remittere, ac delere potest. Primò cum quis diligenter discussit conscientiam suam, & nullius culpæ conscius fuit, tunc si eum dolore accedat ad communionem, ex attritio per Eucharistiam fiet contritus, & recipiet primam gratiam. Secundus casus est, cum quis memor est peccati mortalis, & de illo habet attritionem, quam putat esse contritionem, si urgeat necessitas communicandi, & Sacerdos non adit; tunc quidem iste virtute sacramenti Eucharistiae accedens ad illud, ex attritio fiet contritus, & primam gratiam acquirat.

RESOL. XXXIII.

Quando nam communicanti conferatur gratia sacramentalis?

Et pro praxi huius questionis proponuntur aduersi casus in textu huius Resolutionis?

Et notatur Eucharistiam non causare gratiam toto tempore, quo est in stomacho, sicut nec toto tempore manducationis?

Etiãque aduertitur nullo modo aliquem recipere maiorem gratiam, quia sumit maiores, aut plures Hostias? Ex part. 3. tit. 6. & Misc. 2. Ref. 96.

§. 1. **R**espondeo cum Syluio in 3. part. quæst. 79. art. 2. Fagundez præcep. 3. lib. 4. c. 1. n. 3. Henriquez lib. 8. c. 43. n. 1. & aliis penes ipsos, hoc Sacramentum gratiam conferre in eo instanti, in quo verum est dicere, nunc facta est sumptio, & immediatè antea non erat; licet hoc instans notum nobis non sit, sed Deo; quod quidem non est quamdiu hoc Sacramentum est in ore; nam si quis illud sumeret in ore, & postea aliqua de causa non deglutiret, non acciperet gratiam sacramentalem. Sumptio ergo perfecta est, quando deglutitur, & transit per guttur, tunc enim dicitur iam perfecta manducatio, & comestio, licet Becanus de Sacram. cap. 22. quæst. 6. n. 2. teneat gratiam sacramentalem dari cum Hostia sumpta est, etiam si non sit transmissa; alioquin ægroti

qui Hostiam præ infirmitate non possunt transmutare, non acciperent gratiam, quod videtur absurdum. Ita Becanus.

2. Non desinat hic apponere sententiam Nugni in 3. part. quæst. 79. art. 1. sic asserentis; Eucharistia habet totum suum effectum in instanti, quod tamen instans potest esse à principio sumptionis specierum; ab illo scilicet instanti, in quo primum verum est dicere, nunc sumptum est Sacramentum, & receptum in stomacho, vsque ad instans, in quo verum est dicere, totum Sacramentum, hoc est, species sacramentales sunt conuersæ in substantiam hominis. Itaque si homo accedat cum sufficienti dispositione, statim in illo primo instanti habet effectum; si verò accedat sine illa, & postea habeat dispositionem durantiibus speciebus, recipiet effectum sacramentalem in primo instanti, in quo habuerit dispositionem. Vnde hæc sententia concedit Sacramentum habere suum effectum in instanti, & eum magis, & extollit excellentiam specierum sacramentalium, quod scilicet possint causare gratiam toto tempore permanente. Hæc omnia Nugnus. Ex lib. præcip. inferitur cum Henriquez ubi supra lib. 8. cap. 43. n. 1. & aliis, quod consequitur effectum gratiæ sacramentalis, qui postquam hoc Sacramentum deglutit, statim illud euomit, & si sumpta pars Hostiæ moriatur homo, non sumpta est pars illius, etiam in tali casu consequitur effectum Sacramentum.

3. Notandum est etiam ex dictis cum Ioan. de la Cruz in dictorio conscientie part. 2. de Eucharistia quæst. 4. dub. 1. conclus. 2. & aliis. Eucharistiam non causare gratiam toto tempore, quo est in stomacho, sicut nec toto tempore manducationis, alius effectus meliorem conditionis communicando te sub multis hostiis, quod saluum est, & puniuntur ut suspensissimi per Inquisitores, qui sunt multum solliciti communicare sub multis hostiis, ut diutius duret corpus Christi in stomacho; nec est idem de cibo cotinuo, cum iste operetur per conuersionem sui in substantiam aliti, & sic successiue. Ita Ioan. de la Cruz.

4. Et licet secundum Coninch de Sacram. quæst. 79. art. 1. dub. 2. num. 42. conclus. 5. & alios, probabilis sit, si dum interim species integre manent in stomacho, melioretur dispositio communicantis etiam gratiam sacramentalem augeri; tamen ipse Coninch adnotat, ex hoc nullo modo, per se loquendo, aliquem recipere maiorem gratiam, quia sumit maiores, aut plures hostias, aut, quia diutius hæret in iis sumendis, aut digerendis etiã per accidens hæc longior mora potest esse occasio, ut accipiat maiorem gratiam accipiat, quatenus interim plures, ac perfectiores auctus charitatis elicit; qua etiam ratione si vnus diutius expectet antequam communit, quam alius, hæc mora potest ei esse occasio maioris gratiæ percipiendæ, quatenus potest interim melius se disponere plures actus charitatis eliciendo. Quare hæc sententia non debet dare occasionem aliquibus, qui id satis superstitiosè curant, ut inter communicandum plures hostias suscipiant, quo diutius in stomacho hæreant, atque ita maiorem gratiam suscipiant. Ita Coninch. Vide etiam aduersus plures hostias, vel maiores sumentes Fagundez præcep. 3. lib. 4. cap. 1. num. 11. Syluium in 3. part. quæst. 79. art. 1. & alios.

RESOL. XXXIV.

An detur maior gratia sumenti duas species, quam sumenti vnã? Ex part. 3. tract. 6. & Misc. 2. Ref. 97. §. 1. Suppo

§.1. Syppono tanquam certum, quod excepto Sacerdote celebrante nemo iure diuino tenetur communicare se sub vtraque specie; & quod Ecclesia habuit iustissimas rationes precipiendi laicis communionem sub vna sola specie. Hoc supposito, quaeritur, an celebrans, qui sumit duas species, recipiat per se maiorem gratiam quam laicus qui recipit vnam.

2. Respondeo negatiue cum Syluio in 3. part. quæst. 80. art. 12. quaeritur 2. Coninch. de Sacram. quæst. 80. art. 12. dnb. vnico, num. 119. & aliis communiter; quia vel recipiet maiorem gratiam ex parte symboli, vel ex parte rei contentæ, non prius, nam seclusa re contenta, symbolum non causat gratiam: non posterior, quia eadem res continetur sub singulis speciebus; ergo, &c.

3. Non desinat tamen adnotare contrariam sententiam docuisse Alensem part. 4. quæst. 53. mem. 1. & Gasparum Cussal lib. 2. de cens. & calice cap. 25. & nouissimè hanc sententiam probabilem putat Fagundez part. 3. lib. 4. cap. 4. num. 2. in fine. & Becanus de Sacram. cap. 22. quæst. 7. num. 4. vbi sic ait. Probabile est maiorem gratiam dari per summptionem duarum specierum, quam vnius tantum. Primò, quia vnaquæque species per se confert suum effectum, & vna non dependet ab altera; ergo si ambæ simul sumantur, vnaquæque confert suum peculiarem effectum; ergo duæ plus conferunt quam vna sola. Secundo, quia probabile est Sacramenta physice operari; ergo necesse est vnam speciem non minus physice concurrere, quam alteram. Ergo si vna physice confert vnum gradum gratiæ, altera confert alterum gradum, & sic plus conferunt duæ species, quam vna. Ita Becanus, & Fagundez, qui tamen his non obstantibus, negatiuam sententiam tenent, & respondent ad supradicta argumenta, & ita omninò tenendum est.

RESOL. XXXV.

An Sacerdotes sumentes species Corporis, & Sanguinis Christi recipiant maiorem gratiam, quam laici sumentes tantum Corpus Christi? Et an, si accidit, quod Sacerdos ponat obicem in summptione Corporis Christi, si ante summptionem sanguinis reddatur in gratia, ex summptione sanguinis recipiat gratiam? Ex part. 5. tr. 13. & Misc. 1. Ref. 29.

§.1. Prima opinio negat. Ita Caietanus in 3. part. quæst. 80. art. 12. Sotus in 4. dist. 12. quæst. 1. art. 12. Ledesma in 1. part. 4. q. 21. art. 12. dub. 2. Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 63. sect. 2. Coninch de Sacrament. quæst. 79. art. 1. num. 34. & Villalobos in summ. tom. 1. tract. 7. difficul. 3. n. 2. & alij quod probatur, quia sumenti Eucharistiam confertur ex opere operato gratia, quia sumit sacramentaliter Christum, eiusque corpus & sanguinem; sed qui sumit vnam tantum speciem, non minus perfecte sumit sacramentaliter Christum, eiusque corpus & sanguinem, quam qui sumit vtramque, vt patet, ergo non minus gratia confertur sumenti vnam tantum speciem, quam sumenti vtramque, si alias sint equaliter dispositi.

2. Secunda opinio affirmat, quam ex Alensi, Casalio, Arboreo, Valquez, tenet nouissimè Hurtadus Complutensis de Eucharistia disp. 10. difficul. 6. quod etiam sensit Clemens VI. in Bulla ad Regem Angliæ anno 1341. in qua illi concessit vt ad gratiæ augmentum sub vtraque specie communicaret; & ratione probatur, quia quilibet species ratione sui diuerso modo specifico significat, & con-

ferunt gratiam, ergo quilibet ratione sui confert diuersum & peculiarem gradum gratiæ, quia quodlibet ratione sui diuerso modo specifico, quam species vini significant, & conferunt gratiam, quia species panis significant, & conferunt gratiam, vt satietatem, quia illam significant, & conferunt tamquam cibis; species verò vini significant, & conferunt illam vt refrigerantem, quia illam significant, & conferunt vt potus: ergo, &c. Vnde ego puto vtramque sententiam probabilem esse.

3. Notandum est tamen hic cum Villalobos vbi supra, n. 3. quod stando etiam in prima opinione. [Si succedisse que el Sacerdote vniuerso pucto estorio para la gracia, quando recibio la Hostia antes que recibiese el Caliz, tuuiste contricion, ya en tal caso era otra sumcion moralmente hablando, y recibiria gracia, como fuera tambien si recibiera dos formas, y antes de recibir la segunda, tuuiera contricion.] Sic ille.

RESOL. XXXVI.

De communionem quotidiana? Et notatur non esse definitum iure diuino postuino, an scilicet vno die liceat communicare, sed tantum Ecclesia prohibet communionem iterare eodem die? Ex p. 11. tr. 7. & Misc. 1. Ref. 15.

§.1. Aliqui Authores Hispani annis elapsis opinati sunt, dum qui lethali culpa minimè teneatur, prestat eum diebus singulis communicare quam abstinere, quæcumque illius sit dispositio, velit nolit Confessarius, qui malè ager si postulanti laico penitenti ad communicandum, facultatem concedere hanc noluerit.

2. Hanc sententiam nouissimè tuetur Magister Antonius Bernaldus de Braoios in quodam libello impresso Compluti per Franciscum Boxepem, in quo ex pluribus fundamentis firmat hanc conclusionem; [Esto supeste, la conclusion segura, cierta, y verdadera es, que à qualquier Christiano, quando se halla sin conciencia de pecado mortal, ò se la tiene, se confessa como deue (como no falte à las obligaciones del precepto) aunque se vea con tibiezas, ò imperfecciones; sera licito, santo, y loable el comulgar cada dia: y esto sera mejor, que dejar de comulgar, aunque sea por temor, reuerencia, ò humildad. Vea se al Dotor Geronimo Perez en su suma Theologica en el tratado de esta materia; Al Dotor Juan Sanchez en la disputa 22. de sus selectas; Al Padre Marillaen el memorial Compostelano y sus adiciones; Al Dotor Don Antonio de Rojas en la preparacion Eucharistia; Al Padre Molina en su instruccion de Sacerdotes en el tratado 7. cap. 4. §. 1.

3. Et tandem his omnibus ego etiam addo nouissimè Martinum de San Ioseph. in mon. Confess. tom. 1. lib. 1. tract. 8. de Eubar. num. 2. vbi sic asserit; [Por ninguna ley diuina ni humana esta prohibido à los seglares comulgar cada dia vna vez, auiendo se ne primero examinado, y no teniendo conciencia de pecado mortal; ni los Concilios piden otra disposicion, por lo qual el Concil. Trident. sess. 12. cap. 6. dize, que de sea que todos los Fieles comulguen cada dia: à la verdad, delatar de ordinario la communion, no es nueua disposicion sino tentacion, porque comunmente por dexar de comulgar, no se consigue mas deuocion, respecto, y amor de Dios: antes le ama, y respecta mas el que por su amor, y para que remedie sus flaquezas le recibe con frecuencia; aunque se halle con pecados veniales, y tibieza de espíritu con distracciones, y falta de deuocion

Sup. hoc supra in tr. 1. ex Ref. 15. lege doctrinam à §. verum. vsque ad §. Sed hic.

Sup. hoc in tom. 3. tr. 1. Ref. 52. ex eius lata doctrina cursim in fine.